

WYNAGRODZENIA OSÓB ROZPOCZYNAJĄCYCH PRACĘ W 2008 ROKU

Artykuł pochodzi z portalu wynagrodzenia.pl

Miło nam oddać do Państwa rąk wyniki piątego (jubileuszowego) Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń. Tradycyjnie już przeprowadziliśmy je wraz z czołowymi polskimi portalami (onet.pl, pracuj.pl, gazetapraca.pl, wp.pl, kariera.com.pl, bankier.pl). Wciąż jest to największe w Polsce pozarządowe badanie płac. W 2008 roku uczestniczyło w nim 58 500 osób. W obliczeniach uwzględniliśmy dane 55 111 osób.

Jak co roku przypominamy, że w badaniu dominują ludzie młodzi. 75,7% badanych ma nie więcej niż 35 lat, w tym 53,8% ma nie więcej niż 30 lat. Równie ważna jest informacja, że 78,7% to osoby z wykształceniem wyższym (w tym licencjat). Czynniki te w znaczący sposób wpływają na wyniki. Prosimy więc pamiętać, że prezentowane dane dotyczą głównie młodych, wykształconych ludzi, posiadających dostęp do Internetu.

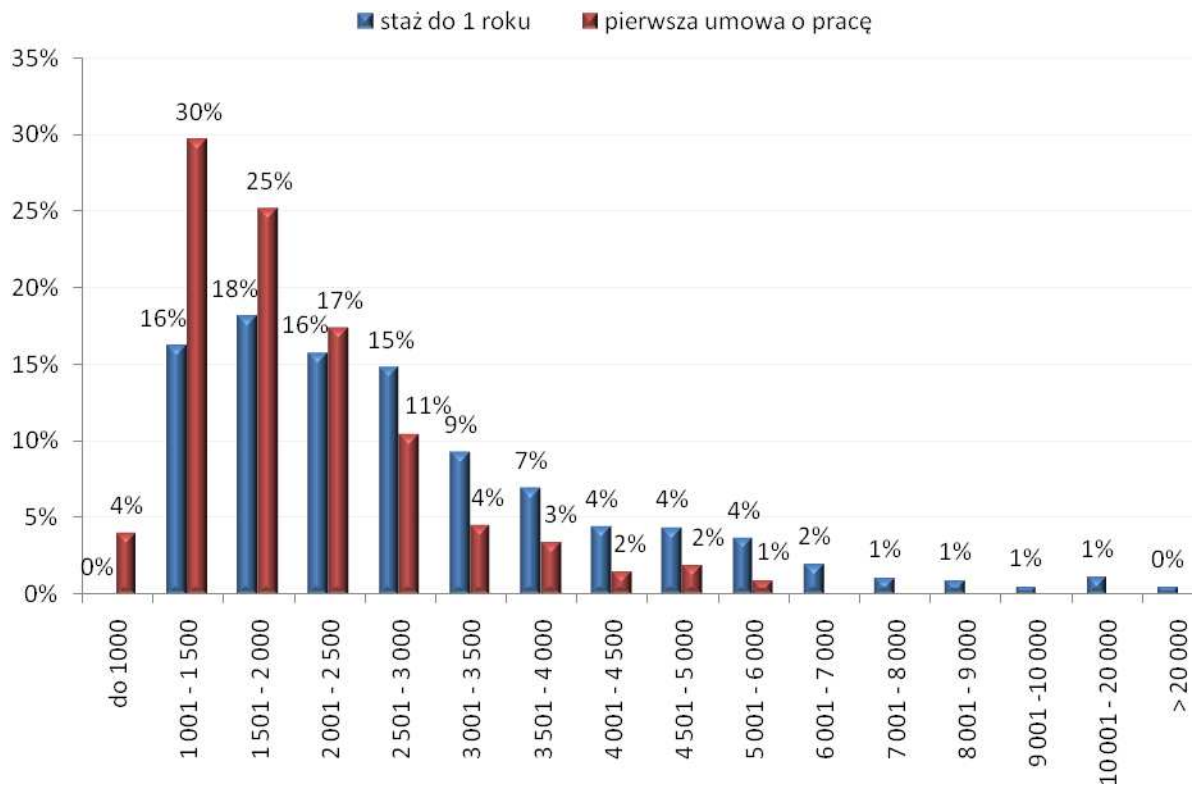
Jak co roku, przypominamy również, że prezentując dane liczbowe posługujemy się głównie medianą, gdyż miara ta lepiej niż średnia charakteryzuje populację badaną. Z badań GUS wynika bowiem, iż 2/3 Polaków zarabia poniżej średniej, co może być przyczyną błędów interpretacyjnych. Mediana natomiast jest wartością dzielącą badaną populację na pół. Jeżeli w tekście nie zaznaczono inaczej, to wartości zawarte w tabelach i wykresach należy traktować jako mediany.

W Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń 2008 zarobki osób rozpoczynających pracę rozpatrywane były w dwóch grupach (wykres 1). Pierwsza z nich to osoby, które deklarowały zatrudnienie w ramach pierwszej umowy o pracę. Druga natomiast to osoby, których łączny staż pracy zawodowej był krótszy niż jeden rok.

Zebrane dane pokazały, że blisko $\frac{3}{4}$ pracujących w ramach pierwszej umowy o pracę zarabiało do 2 500 PLN brutto. Co piąta taka osoba miała dochody w przedziale 2 501 PLN a 4 500 PLN. Na wynagrodzenia powyżej 4 500 PLN mogło liczyć zaledwie 3% podpisujących pierwszą umowę o pracę.

W przypadku osób, których staż pracy nie przekraczał jednego roku, połowa ankietowanych zarabiała do 2 500 PLN. Większy odsetek pracowników w tej grupie (35%) niż w przypadku badanych zatrudnionych na pierwszą umowę o pracę (20%) otrzymywał płace w przedziale 2 501 PLN – 4 500 PLN.

Wykres 1. Rozkład wynagrodzeń osób rozpoczynających pracę (pierwsza umowa oraz staż pracy do 1 roku)

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Osoby rozpoczynające pracę stanowiły 8% ankietowanych w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń 2008. Porównując ich zarobki do ogółu badanych widać, że mediana ich płacy była o 34% niższa. Jednocześnie co 10. osoba mająca staż pracy do jednego roku zarabiała mniej niż 1 375 PLN miesięcznie (tabela 1).

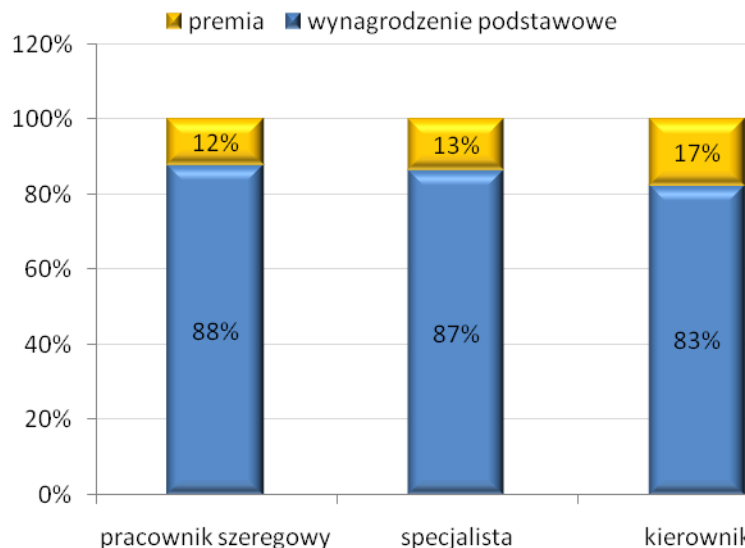
Tabela 1. Porównanie wynagrodzeń całkowitych osób ze stażem pracy poniżej 1 roku i ogółu badanych w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń 2008

	wielkość próby	10% zarabia poniżej	25% zarabia poniżej	mediana (PLN)	25% zarabia powyżej	10% zarabia powyżej
staż do 1 roku	4 305	1 375	1 800	2 500	3 600	5 000
ogół badanych w 2008 roku	55 111	1 750	2 500	3 800	6 400	10 900

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Ważnym składnikiem wynagrodzenia całkowitego osób ze stażem pracy mniejszym niż 1 rok była premia (wykres 2). Jej poziom w 2008 roku zależał przede wszystkim od tego, jaką funkcję pełnił pracownik. Dla osób rozpoczynających karierę na szczeblu szeregowym i specjalisty premia stanowiła 12% - 13% wynagrodzenia całkowitego. Pracownicy, którzy pełnili funkcję kierownika otrzymywali w tej formie 17% swoich comiesięcznych zarobków.

Wykres 2. Udział premii w wynagrodzeniu całkowitym osób ze stażem pracy do 1 roku

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Zdecydowanie najwyższe wynagrodzenie wśród osób podpisujących pierwszą umowę o pracę otrzymywali w 2008 roku programiści (tabela 1). Mediana ich płacy wniósła 2 500 PLN a co dziesiąty zarabiał powyżej 4 500 PLN miesięcznie. O 20% niższe uposażenie miały osoby rozpoczynające pracę na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży oraz księgowi (stanowisko szeregowy). Według naszego badania najgorzej wynagradzani byli sprzedawcy. Co czwarty z nich zarabiał bowiem poniżej 1 126 PLN. Świadczy to o tym, że pracodawcy często korzystali z przysługującej im możliwości płacenia pracownikom w pierwszym roku pracy na poziomie 80% wartości wynagrodzenia minimalnego. Więcej danych prezentuje tabela 2.

Tabela 2. Wynagrodzenia całkowite osób rozpoczynających pracę (pierwsza umowa) na wybranych stanowiskach

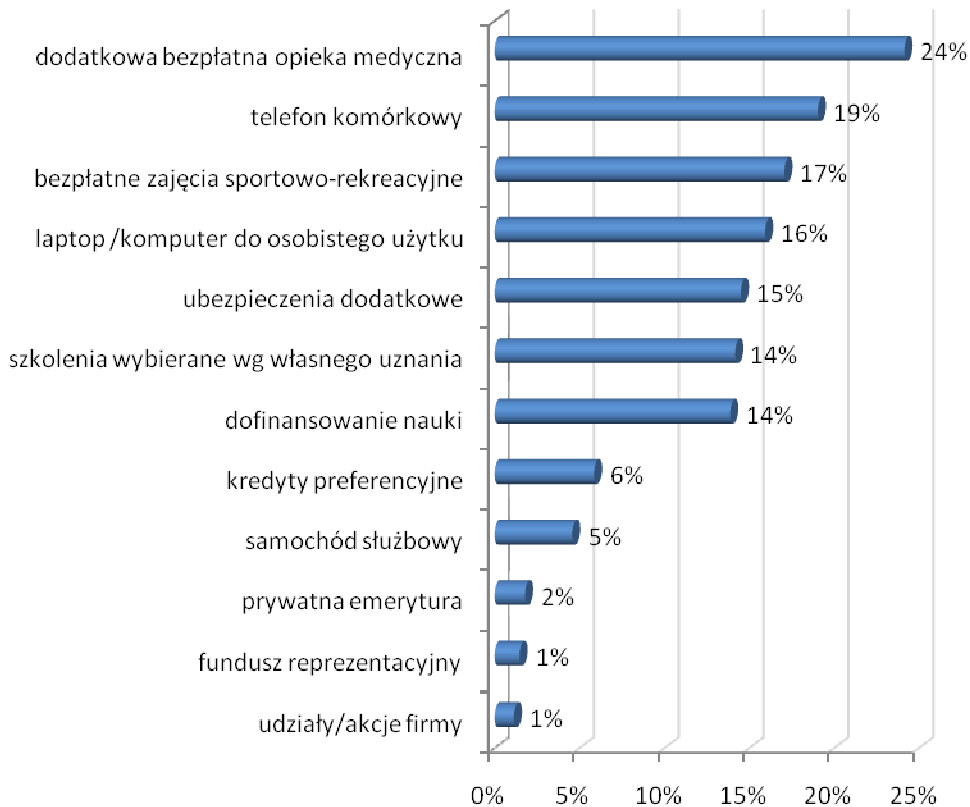
	wielkość próby	10% zarabia poniżej	25% zarabia poniżej	mediana (PLN)	25% zarabia powyżej	10% zarabia powyżej
programista	283	1 380	1 800	2 500	3 500	4 500
specjalista ds. sprzedaży	93	1 200	1 500	2 000	2 500	3 400
księgowy (stanowisko szeregowy)	62	1 200	1 500	2 000	2 400	2 600
doradca ds. sprzedaży	56	1 200	1 550	1 850	3 000	5 000
asystent ds. sprzedaży	175	1 126	1 300	1 600	2 250	3 000
sprzedawca	75	1 000	1 126	1 250	1 600	1 900

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Świadczenia dodatkowe

Dane z Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 2008 pokazały, że pracodawcy już w ramach pierwszej umowy o pracę zapewniali swoim pracownikom różnego rodzaju świadczenia dodatkowe. Zdecydowanie najpopularniejszą niefinansową gratyfikacją dla rozpoczynających karierę zawodową była bezpłatna opieka medyczna. Co czwarty nowo zatrudniony otrzymywał do dyspozycji telefon komórkowy. Popularnymi świadczeniami były również bezpłatne zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz laptop/komputer do osobistego użytku. Więcej danych prezentuje wykres 3.

Wykres 3. Odsetek osób rozpoczynających pracę (pierwsza umowa), którym przysługuje określony rodzaj świadczenia dodatkowego

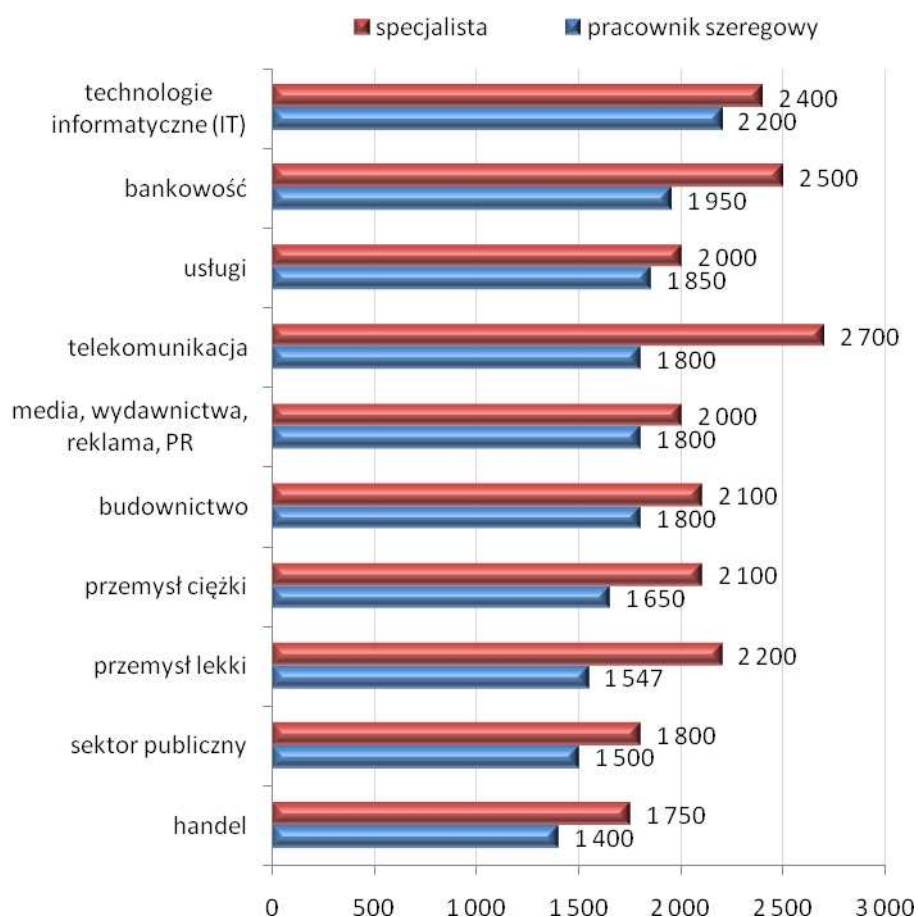
Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Wynagrodzenia osób rozpoczynających pracę w określonych branżach

Większość badanych osób, które pracowały w 2008 roku w ramach swojej pierwszej umowy o pracę zajmowało szczeble szeregowy. Zdecydowanie najwięcej wśród nich zarabiali zatrudnieni w branży technologii informatycznych (2 200 PLN) oraz w bankowości (1950 PLN). Najniżej natomiast, wynagradzano pracowników szeregowych, którzy swoje doświadczenie zawodowe rozpoczynali w sektorze publicznym (1 500 PLN) oraz handlu (1 400 PLN).

Blisko 40% ankietowanych w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń 2008 miała możliwość w ramach pierwszej umowy o pracę od razu zajmować stanowisko specjalisty. Dla tej grupy osób zdecydowanie najwyższe płace były w telekomunikacji (2 700 PLN) oraz w bankowości (2 500 PLN). Podobnie jak w przypadku pracowników szeregowych, tak i specjaliści najgorzej wynagradzani byli w sektorze publicznym (1 800 PLN) i handlu (1 750 PLN).

Wykres 4. Mediana wynagrodzeń osób rozpoczynających pracę (pierwsza umowa) w wybranych branżach

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Wynagrodzenia osób rozpoczynających pracę w poszczególnych regionach kraju

Zarobki osób rozpoczynających pracę nie były takie same w każdym regionie kraju. Dane pokazały, że w ramach swojej pierwszej umowy zarówno pracownicy szeregowi jak i specjaliści najwyższe wynagrodzenia otrzymywali na Mazowszu. Na zbliżonym do siebie poziomie zarabiali rozpoczynający pracę na północnym i południowym zachodzie kraju. Tradycyjnie już, poziom płacy był najniższy we wschodniej części Polski. Pierwsza umowa o pracę oznaczała tam dochody pracowników szeregowych niższe o 35% niż w regionie mazowieckim. Wśród specjalistów były one niższe o 45%. Szczegółowe dane prezentuje tabela 3.

Tabela 3. Wynagrodzenia całkowite osób rozpoczynających pracę (pierwsza umowa) w poszczególnych regionach kraju

szczebel	region	wielkość próby	10% zarabia poniżej	25% zarabia poniżej	mediana (PLN)	25% zarabia powyżej	10% zarabia powyżej
pracownik szeregowy	północno-zachodni	386	1 126	1 250	1 600	2 200	2 800
	mazowieckie	438	1 351	1 670	2 100	3 000	3 800
	południowo-zachodni	698	1 126	1 210	1 600	2 200	2 712

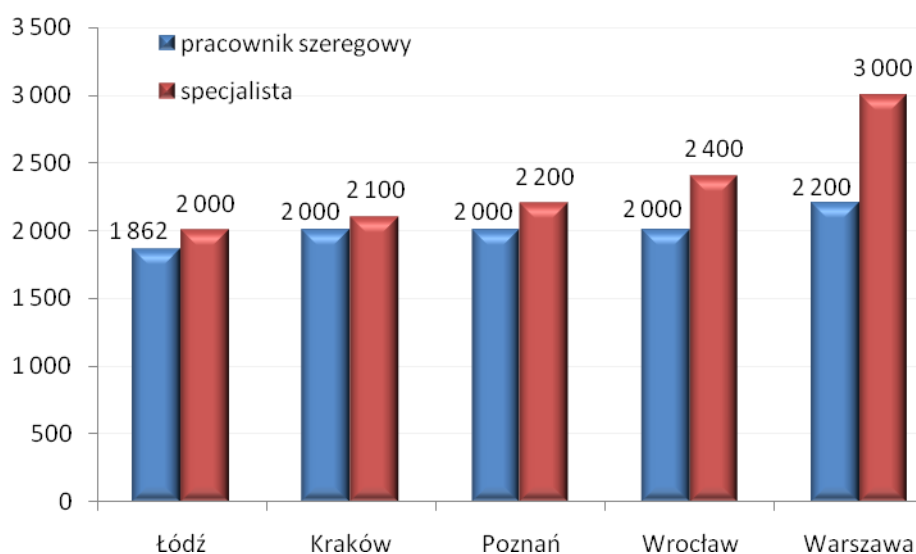
	wschodni	243	1 026	1 200	1 359	1 700	2 078
specjalista	północno-zachodni	323	1 200	1 500	2 000	2 500	3 240
	mazowieckie	308	1 600	2 125	2 900	3 800	5 000
	południowo-zachodni	625	1 200	1 500	2 000	2 600	3 500
	wschodni	145	1 126	1 400	1 600	2 000	2 500

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Osoby rozpoczynające pracę najwyższe zarobki otrzymywały w Warszawie (wykres 5). Wśród pracowników szeregowych mediana dochodów wyniosła tam 2 200 PLN. O 10% niższe stawki płacy mieli podpisujący pierwszą umowę we Wrocławiu, Krakowie i Poznaniu. Najgorzej natomiast w naszym zestawieniu przedstawiała się sytuacja szeregowych pracowników w Łodzi. Pierwsza umowa zapewniała im bowiem dochody o 15% niższe niż w stolicy.

W przypadku specjalistów, zróżnicowanie płacy pomiędzy poszczególnymi miastami było bardziej widoczne. Najwyższe wynagrodzenia miały osoby rozpoczynające pracę na tym szczeblu w Warszawie (mediana 3 000 PLN). Drugie miejsce w naszym zestawieniu zajął Wrocław, gdzie specjaliści zarabiali 2 400 PLN. Co ciekawe, w Krakowie płace specjalistów w ramach pierwszej umowy o pracę były tylko o 100 PLN wyższe niż w przypadku pracowników szeregowych.

Wykres 5. Mediana wynagrodzeń osób rozpoczynających pracę (pierwsza umowa) w wybranych miastach

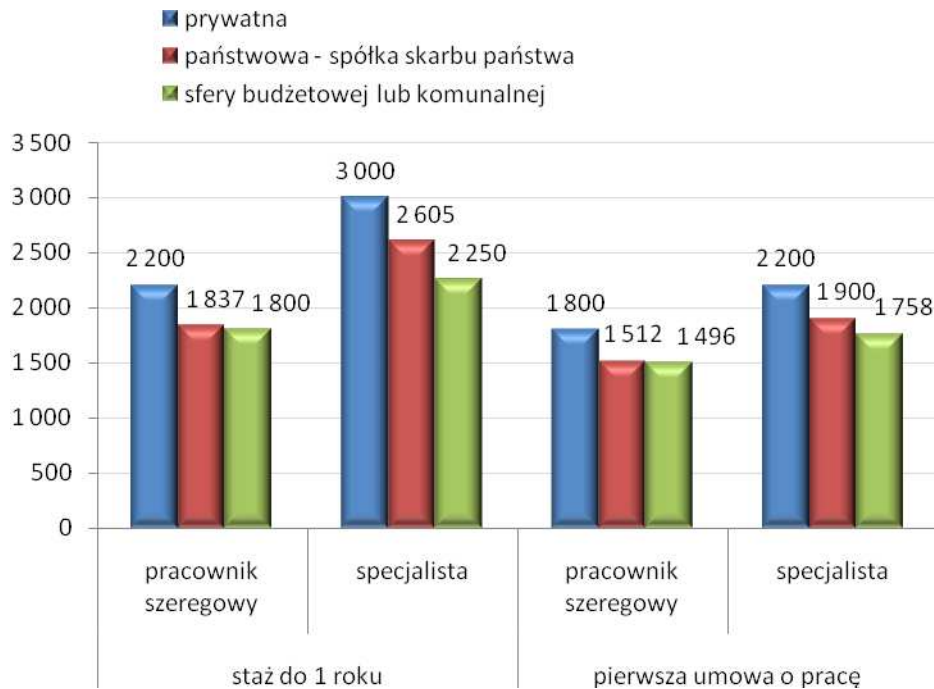
Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Rodzaj, wielkość, kapitał firmy

Duże znaczenie dla osób rozpoczynających pracę w 2008 roku miał również rodzaj firmy. Dane zebrane w badaniu pokazały, że zarówno zatrudnieni ze stażem pracy do 1 roku jak i pracujący w ramach pierwszej umowy najlepiej zarabiali w firmach prywatnych (wykres 6). Najgorzej natomiast opłacani byli rozpoczynający pracę w podmiotach państwowych i działających w sferze budżetowej lub komunalnej.

Z danych wynika ponadto, że niezależnie od rodzaju firmy lepiej zarabiali pracownicy szeregowi i specjaliści posiadający do 1 roku stażu niż pracujący w ramach pierwszej umowy. Wiąże się to prawdopodobnie ze wspomnianym wcześniej faktem, że w ciągu pierwszych 12 miesięcy pracy podpisuje się najczęściej przynajmniej 2 umowy (na okres próbny i umowę o pracę na czas nieokreślony) co często wiąże się z podwyżką płacy i dodatkami np. w postaci premii.

Wykres 6. Mediana wynagrodzeń osób rozpoczynających pracę (pierwsza umowa i staż pracy do 1 roku) w firmach określonego rodzaju

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Kolejnym czynnikiem, który decydował o wysokości zarobków osób rozpoczynających pracę był kapitał firmy. W 2008 roku widać było wyraźnie, że firmy zagraniczne płaciły takim pracownikom lepiej niż polskie. Początek kariery związany z podpisaniem pierwszej umowy o pracę wiązał się w firmie zagranicznej z płacą wyższą o 47% od wynagrodzeń w firmie polskiej.

Ci którzy pracowali już od jakiegoś czasu ale ich staż nie przekroczył jeszcze roku mieli w podmiotach z dominującym kapitałem zagranicznym o 35% wyższe wynagrodzenia niż w rodzimych firmach. Więcej danych prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Wynagrodzenia całkowite pracowników szeregowych rozpoczynających pracę w firmach z kapitałem polskim i zagranicznym

	dominujący kapitał	10% zarabia poniżej	25% zarabia poniżej	mediana (PLN)	25% zarabia powyżej	10% zarabia powyżej
staż do 1 roku	polski (powyżej 50%)	1 200	1 500	2 000	2 700	3 850
	zagraniczny (powyżej 50%)	1 500	2 000	2 700	3 600	5 000
pierwsza umowa o	polski (powyżej 50%)	1 120	1 200	1 500	2 000	2 550

pracę	zagraniczny (powyżej 50%)	1 200	1 600	2 200	2 800	3 700
-------	---------------------------	-------	-------	--------------	-------	-------

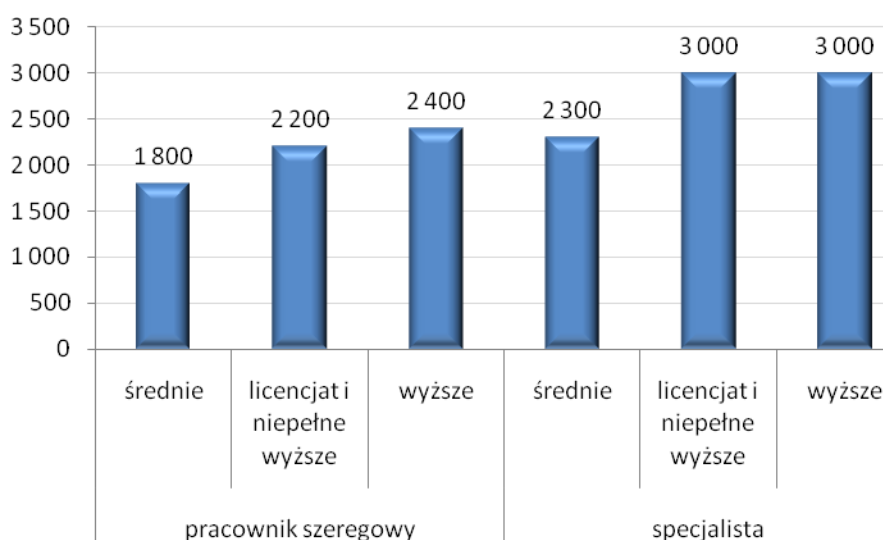
Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Wykształcenie i języki

Jakie wykształcenie dawało najwyższe zarobki w pierwszym roku pracy zawodowej? Wśród pracowników rozpoczynających swoją karierę na szczeblu szeregowym najlepiej opłacani byli absolwenci uczelni wyższych (wykres 7). Tytuł magistra wiązał się tu z płacą na poziomie 2 400 PLN. O 33% mniej zarabiali pracownicy szeregowi z wykształceniem średnim.

Wśród specjalistów mediana płacy osób z wykształceniem licencjackim i wyższym była na tym samym poziomie (3 000 PLN). Osoby na tym szczeblu, które legitymowały się tylko maturą zarabiały w pierwszym roku pracy o 23% mniej.

Wykres 7. Mediana wynagrodzeń osób ze stażem pracy nie przekraczającym 1 roku posiadających różne wykształcenie

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

W ostatnich latach ważnym atrybutem absolwentów i osób rozpoczynających pracę stała się znajomość języków obcych. W 2008 roku tendencja wśród osób, które nie przepracowały jeszcze pełnego roku była taka, że im wyższa liczba języków opanowanych w stopniu dobrym lub bardzo dobrym, tym lepsze zarobki. Szczegółowe dane prezentuje tabela 5.

Tabela 5. Wynagrodzenia całkowite osób ze stażem pracy do 1 roku, deklarujących opanowanie określonej ilości języków w stopniu dobrym lub bardzo dobrym

szczebel	ilość języków	wielkość próby	10% zarabia poniżej	25% zarabia poniżej	mediana (PLN)	25% zarabia powyżej	10% zarabia powyżej
pracownik szeregowy	0	611	1 100	1 200	1 500	1 900	2 500
	1	970	1 150	1 400	1 808	2 500	3 000
	2	169	1 200	1 500	2 000	2 500	3 500
specjalista	0	376	1 160	1 500	1 900	2 400	3 000
	1	849	1 250	1 600	2 100	3 000	4 000

	2	163	1 480	1 850	2 500	3 700	5 000
--	---	-----	-------	-------	--------------	-------	-------

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2008 roku

Podsumowanie

Z danych Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 2008 wynika, że 76% osób pracujących na swoją pierwszą umowę o pracę zarabiała do 2 500 PLN. Wielkość premii wśród osób ze stażem pracy mniejszym niż roku zależała od zajmowanego stanowiska, przy czym największy jej udział mieli kierownicy. Wysokość płacy osób rozpoczynających karierę zawodową związana była również z poziomem wykształcenia, ilością języków obcych opanowanych w stopniu dobrym lub bardzo dobrym oraz branżą, w której działa firma. Najmniej doświadczonym pracownikom najlepiej płaciły ponadto firmy prywatne, te z przewagą kapitału zagranicznego oraz zlokalizowane na Mazowszu.

*Arkadiusz Koperek
Sedlak & Sedlak*

Przypominamy, że zgodnie z pkt. 2.6 - 2.7 regulaminu kopiowanie, przetwarzanie i wykorzystywanie tekstów portalu wynagrodzenia.pl w innych celach niż użytku osobistego wymaga pisemnej zgody redakcji.

Wyjaśnienie terminów użytych w artykule:

wynagrodzenie podstawowe - stałe składniki wynagrodzenia brutto, tj. płaca zasadnicza określona umową o pracę, ponadto dodatek funkcyjny lub stażowy

wynagrodzenie całkowite - miesięczne wynagrodzenie brutto przysługujące pracownikowi z uwzględnieniem wszystkich ruchomych dodatków pieniężnych, takich jak: premie, nagrody i in.

mediana - wartość dzieląca wszystkie dane na pół; lepiej niż średnia oddaje tendencję centralną wyników, jako że średnia może być zaburzona przez wyniki skrajne. Poniżej i powyżej mediany znajduje się dokładnie po 50% danych. Innymi słowy, jeżeli mediana wynosi 3 000 PLN, to połowa osób zatrudnionych na danym stanowisku zarabia poniżej, a połowa powyżej 3 000 PLN

górnny kwartył - wartość, powyżej której mieści się 25% danych. Innymi słowy, jeżeli górny kwartył wynosi 4 500 PLN, to 3/4 osób zatrudnionych na danym stanowisku zarabia poniżej, a 1/4 powyżej 4 500 PLN

dolny kwartył - wartość, poniżej której mieści się 25% danych. Innymi słowy, jeżeli dolny kwartył wynosi 1 500 PLN, to 1/4 osób zatrudnionych na danym stanowisku zarabia poniżej, a 3/4 powyżej 1 500 PLN.

pierwszy decyl - wartość, poniżej której mieści się 10% danych. Innymi słowy, jeżeli pierwszy decyl wynosi 1 000 PLN, to 1/10 osób zatrudnionych na danym stanowisku zarabia poniżej, a 9/10 powyżej 1 000 PLN.

dziewiąty decyl - wartość, powyżej której mieści się 10% danych. Innymi słowy, jeżeli dziewiąty decyl wynosi 5 000 PLN, to 9/10 osób zatrudnionych na danym stanowisku zarabia poniżej, a 1/10 powyżej 5 000 PLN.